

Handläggare
Lena Carling
Telefon: 08 508 36 000

Till
Äldrenämnden
Den 23 april 2024

Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2024/164

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har under flera år arbetat tillsammans med kommunerna med att utveckla en långsiktig kunskapsstyrning inom socialtjänstens verksamheter för att stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Bakgrunden till denna rekommendation är att flera av de statsbidrag som tidigare riktades inom dessa områden avslutades och omvandlades till generella statsbidrag.

SKR:s förslag är att kommunerna årligen ska, till SKR, gemensamt tilläggsfinansiera viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård om sammanlagt 19,5 miljoner kronor (det vill säga max 1,95 kronor per invånare) under åren 2025 till 2028.

Förvaltningen anser att det är angeläget att kvalitetsregistren upprätthålls. De är ett stöd för kunskapsbaserat utvecklingsarbete, såväl på individnivå som på verksamhetsnivå. De ger också underlag för nationella jämförelser vilket gör att kommunerna kan utvärdera och analysera verksamheternas kvalitet i jämförelse med andra.

Förvaltningen föreslår att den föreslagna rekommendationen från SKR antas. Den föreslagna finansieringsmodellen för Stockholms stads del innebär 2,0 miljoner kronor per år för åren 2025 till 2028.

Bakgrund

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har under flera år arbetat tillsammans med kommunerna för att utveckla en långsiktig kunskapsstyrning inom socialtjänstens verksamheter med syfte att stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Bakgrunden till denna rekommendation är att flera av de statsbidrag som tidigare riktades till dessa områden avslutades och omvandlades till generella statsbidrag. De tjänster och stöd som ingår i rekommendationen har inte tidigare finansierats inom ramen för SKR:s ordinarie medlemsavgift. Den nuvarande rekommendationen gäller till och med år 2024.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård för yttrande senast den 10 maj 2024. Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Stödet till kunskapsstyrning i socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården är brett och bedrivs av fler aktörer på såväl nationell, regional och lokal nivå. Staten bidrar med finansiering bland annat via uppdrag till myndigheter som medverkar till utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst. Denna förnyade rekommendation avser det stöd som kommunerna ställer sig bakom att bedriva gemensamt och som:

- Det är rimligt att SKR som organisation hanterar.
- Skapar värde när samtliga kommuner medverkar.
- Behöver samordnas nationellt.
- Behöver bedrivas kontinuerligt och under lång tid och därmed inte lämpar sig för finansiering genom mer kortvariga lösningar såsom överenskommelser och som inte ingår i SKR:s ordinarie medlemsavgift.

Inriktningen är att det arbete som ryms inom rekommendationen kräver ett långsiktigt åtagande och samarbete mellan kommunerna och SKR. Den förnyade rekommendationen gäller under åren 2025 till 2028.

Kunskapsstyrning

Målet med kunskapsstyrning är att alltid använda bästa tillgängliga kunskap. Vilket innebär att använda forskningsresultat från vetenskapliga studier och/eller beprövade erfarenheter som har utvecklats, prövats och dokumenterats över tid. Med styrning inom området planerar man att använda kunskapen i en viss riktning eller till ett visst önskat beteende. Kunskapsstyrning bygger på att ständigt utvärdera och lära för att kunna förbättra och utveckla kvaliteten i verksamheterna.

SKR:s förslag

Det förslag som förbundsstyrelsen för SKR nu lämnat till kommunerna för ställningstagande är följande:

- Kommunerna ska årligen, till SKR, gemensamt tilläggsfinansiera viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård om sammanlagt 19,5 miljoner kronor (det vill säga max 1,95 kronor per invånare) under åren 2025 till 2028.
- Kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för SKR:s medlemsavgift vilken baseras på befolkningen i respektive kommun. Kommuner med över 200 000 invånare får tio procent rabatt.
- Arbetet fortsätter styras och ledas av styrgruppen för kunskapsstyrning i socialtjänsten med representanter från SKR:s strategiska nätverk för socialtjänsten tillsammans med SKR socialchefs nätverket, nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning i socialtjänsten och de regionala samverkans- och stödstrukturerna.

Områden som omfattas av förslaget

Nationella kvalitetsregister

Kvalitetsregister är en källa för uppföljning av kvalitet och effektivitet inom kommunernas hälso- och sjukvård och en viktig del av kunskapsstyrningen. De register som används av kommunerna idag är:

- Senior alert – kvalitetsregister för trycksår, munhälsa, benbrott, viktminskning samt blåsdysfunktion.
- Svenska palliativregistret – kvalitetsregister för verksamheter som vårdar personer i livets slut.
- BPSD-registret – kvalitetsregister för personer med beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom.

- SveDem – kvalitetsregister för en god demensvård.
- Rikssår – kvalitetsregister för svårläkta sår.

Det pågår också viktigt utvecklingsarbete med automatiserad informationsöverföring mellan register och verksamhetssystem.

Beräknad kostnad årligen: tio miljoner kronor inklusive utveckling.

Upphandling samordning och utveckling av nationella brukarundersökningar inom socialtjänsten.

De tjänster som omfattas av förslaget är för närvarande förvaltning och utveckling av nationella brukarundersökningar inom individ och familjeomsorg och funktionshinderområdet.

Beräknad kostnad årligen: 2,5 miljoner kronor inklusive utveckling

Stöd för individbaserad systematisk uppföljning (ISU)

ISU innebär att beskriva, mäta och dokumentera enskilda personers problem/behov, insatser och resultat och sammanställa informationen på gruppnivå. ISU är en central del av socialtjänstens omställning till att bli mer kunskapsbaserad, i enighet med förslagen i ny socialtjänstlag.

Beräknad kostnad årligen: 2,5 miljoner kronor.

Samordning av kommunernas medverkan i nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård

Regionerna har fattat beslut om att gemensamt långsiktigt delta i, stödja och finansiera en sammanhållen struktur för kunskapsstyrning ”Nationellt system för kunskapsstyrning i hälso- och sjukvården”. Strukturen bygger på att nationella programområden (NPO) leder kunskapsstyrningen inom sina respektive områden. De områden där kommunerna medverkar i både styrning och ledning är äldres hälsa, palliativ vård, barn och unga, primärvård, levnadsvanor, psykisk hälsa och rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin. Utvecklingsarbete pågår nationellt för att förbättra tillgången till kunskap för alla medarbetare som arbetar med hälso- och sjukvård oavsett huvudman.

Beräknad kostnad årligen: En miljon kronor.

Nationell samordning

Ovanstående aktiviteter samordnas och hålls samman av ett kansli för rekommendationen på SKR. Följande ingår i den nationella samordningen:

- Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning och samordning mellan kommuner, regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS), SKR och myndigheter och gemensamt utvecklingsarbete i prioriterade frågor.

- Stöd för samverkan mellan lokal (socialchefer) och nationell (myndigheter) nivå genom nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning i socialtjänsten för att stärka förutsättningar för lokal kunskapsstyrning.
- Leda utvecklingsprojekt som styrgruppen för kunskapsstyrning i socialtjänsten fattar beslut om.
- Bereda underlag och vara ett administrativt stöd till styrgruppen för rekommendationen om beslut och ställningstagande.
- Stödja de regionala RSS- nätverken genom samordning, erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling.

Beräknad kostnad årligen: 3,5 miljoner kronor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 17 april 2024. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 16 april 2024. Det för socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 18 april 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att den föreslagna rekommendationen från SKR antas. Den föreslagna finansieringsmodellen för Stockholms stads del innebär 2,0 miljoner kronor per år för åren 2025 till 2028.

Stockholms stad antog rekommendationen för åren 2020 till 2023 som förlängdes till år 2024.

Efter beslut i kommunfullmäktige år 2011 (dnr 327-1512/2011) ska stadens vård- och omsorgsboenden, servicehus och dagverksamheter för äldre, oavsett regi, registrera i de nationella kvalitetsregistren Senior alert och Svenska palliativregistret. Verksamheter med hälso- och sjukvårdsansvar som kvalificerat sig för stjärnmärkt ska registrera i SveDem.

Förvaltningen anser att det är angeläget att kvalitetsregistren upprätthålls, framför allt Senior Alert, Svenska palliativregistret, SveDem och BPSD- registret. Dessa kvalitetsregister är ett stöd för verksamheterna i deras kunskapsbaserade utvecklingsarbete, såväl på individnivå som på verksamhetsnivå. De ger också underlag för nationella jämförelser vilket gör att kommunerna kan utvärdera och analysera verksamheternas kvalitet i jämförelse med andra.

Förvaltningen välkomnar utvecklingsarbetet med automatiserad informationsöverföring mellan register och verksamhetssystem. Den automatiserade informationsöverföringen kommer att underlätta det administrativa arbetet för verksamheterna som slipper dubbeldokumentation.

Förvaltningen anser att det är viktigt att kommunerna deltar i nationellt system för kunskapsstyrning i hälso- och sjukvården. Kommunernas hälso- och sjukvård utförs alltid i samverkan med regionen, eftersom läkarna är anställda i regionen, men kommunerna har specifika förutsättningar som behöver synas i nationella kunskapsstöd. Kommunerna får här möjlighet att bidra med kompetens för att ta fram nationella kunskapsstöd som berör kommunernas verksamheter.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att staden bör medverka i den nationella utvecklingen av en evidensbaserad praktik och en gemensam kunskapsstyrning inom socialtjänsten och den kommunal hälso- och sjukvården.

Förvaltningen vill understryka att det förslag som nu ligger endast avser åren 2025 till 2028 men utgår från att tanken att det ska leda till en långsiktig finansiell lösning.

förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Linda Hammes
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Förnyad rekommendation till kommuner om stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.
2. Vad har vi åstadkommit hittills inom ramen för rekommendationen om tilläggsfinansiering för kunskapsstyrning socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård?